

EL LLENGUATGE

La hi donarem

L' estudi de les particules anomenades pronoms febles sempre produeix alguna sorpresa als qui s'hi inicien, perquè hi aprenen que certes solucions normatives o gramaticals resulten una mica diferents d'aquelles a què hom recorre generalment en el llenguatge col·loquial. Així, dues oracions com *Donaré aquests llibres als meus amics* i *Donaré la benvinguda als meus amics* es resolten, en el llenguatge col·loquial, en una mateixa pronominalització, «Els hi donaré», la qual, però, la gramàtica normativa rebutja per a tots dos casos: en el primer exigeix *Els els donaré* i en l'altre *Els la donaré*. Un cop passada la sorpresa i assimilat el coneixement, cadascú se'n serveix en la mesura que creu convenient. N'hi ha molts que continuen dient «Els hi donaré» en tots els casos —en el seu llenguatge de cada dia—, però no deixen d'aplicar rigorosament les normes que han après quan els cal responsabilitzar-se de la correcció d'un text. Potser de moment no podem demanar, més, perquè no es pot ésser massa exigent. Però el que sí que es pot demanar sense por d'incórrer en una exigència exagerada és que en textos escrits teòricament en un llenguatge culte hom recorri no a les combinacions pronominals del parlar col·loquial —que encara es podrien defensar— sinó a unes altres que no són ni populars ni gramaticals.

En el cas d'oracions com *Vaig donar la benvinguda al president* o *Regalaré una polsera a la promesa* (amb un acusatiu femení singular i un datiu singular) la pronominalització dels complements és *la hi*: *La hi vaig donar*, *La hi regalaré*. Com sap tothom, aquest conjunt pronominal, en el llenguatge col·loquial es resol en una contracció, que hauríem d'escriure *l'hi*, però que el rigor gramatical no admet, i diem, doncs, «L'hi vaig donar», «L'hi regalaré». La diferència entre la solució gramatical i la del parlar col·loquial no és tan gran que hagi d'induir a evitar la primera en certs textos de to planer, com fan alguns narradors, però hom pot defensar el criteri contrari. El que és realment greu és que, desistint d'aquestes dues solucions, al capdavant tan semblants, avui alguns se supeditin fidelment al castellà i escriguin «Se la donaré», «Se la va regalar». No en diran llenguatge viu, d'això! Llegit segons on, pensem en allò de la més bona voluntat que encert, però en un text culte, en una revista amb cara i ulls, és francament intolerable.

Albert Jané